

Klart på en helg

SVÅRIGHETSGRAD:

”Om du fäster ett par brädor mellan de två stolparna och grinden blir det betydligt lättare att sätta ner stolparna i hålen och det går snabbare att få dem att stå lodrätt.”

INNAN DU BÖRJAR

Material

Tryckimpregnerad, hyvlad furu klass NTR-A, 95 x 95 mm:

- 2 stolpar (A) à 190 cm

Tryckimpregnerad, hyvlad furu, 22 x 95 mm:

- 9 spjälor (B) à 95 cm
- 16 markbrädor (E) à 30 cm

Tryckimpregnerad, hyvlad furu, 28 x 120 mm:

- 2 spikreglar (C) à 105,5 cm
- 1 snedsträva (D), 95 cm

Dessutom:

- Rostfria skruvar, 4 x 40 mm och 5 x 60 mm
- Pu-lim
- 2 gångjärn
- 1 grindklinka
- 2 vagnsbultar, 8 x 60 mm, m. muttrar
- Träolja och utelasyr
- Diverse lister

Lördag 09:00

Ett stolplock skyddar ändträet mot regn

I stället för den klassiska tekniken med att såga av stolparna snett upptill, kan du använda dig av stolplock. Sådana finns i olika utföranden, rostfria och galvaniserade.

Klassisk grind på ett enkelt sätt

Låt den klassiskt vita grinden med spetsiga spjälor i all sin enkelhet bjuda dina gäster välkomna. Grinden är ett rejält snickarjobb, men du klarar lätt av det!

Gringen är det första våra gäster passerar när de besöker oss. Därför är det viktigt att den ser trevlig ut och inte hänger på trekvart på en rutten stolpe. Nej, grinden ska se trevlig och välkomnande ut.

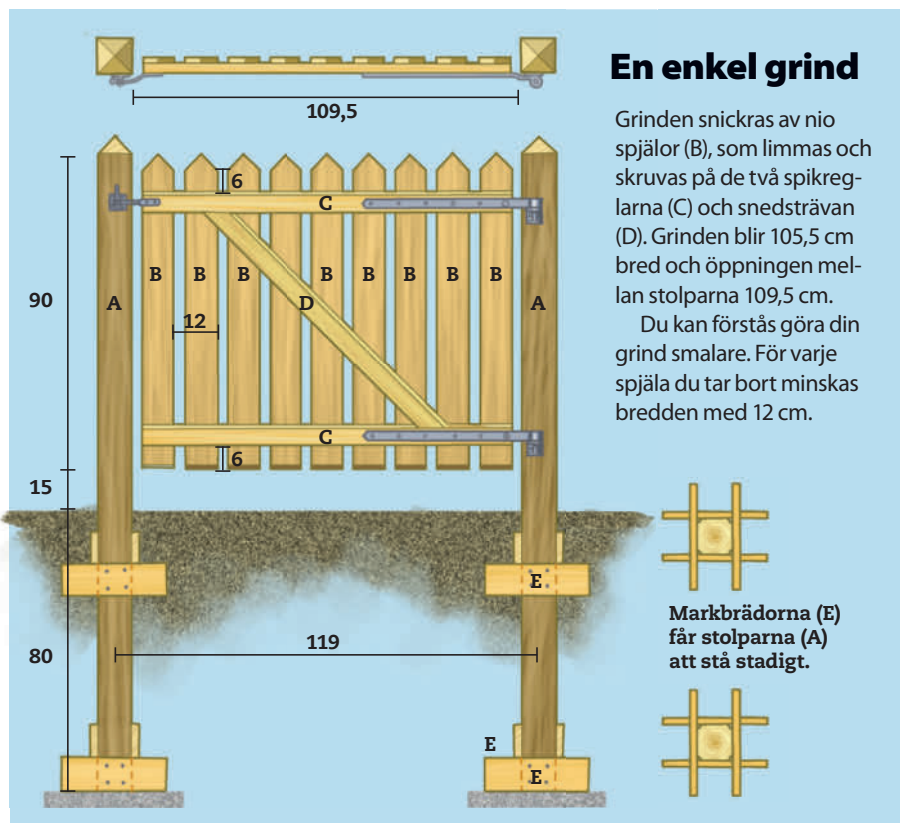
Det gör också den klassiskt svenska grinden med spjälor, och som tur är kan alla lätt snickra den efter våra anvisningar. Det är en rejäl grind som också håller länge, bland annat för att spjälorna är spetsiga upptill, så att regnvatten lätt rinner bort. Grindens kon-

struktion är gedigen och bygger på generationers erfarenheter.

Här sitter grinden i en öppning i en häck. Har du ingen häck kan du lätt snickra ett staket i samma stil.

Bredden gör det möjligt att passera med barnvagn och cykel. Du kan göra grinden smalare. Men du bör inte göra den bredare, för då är det risk att den hänger ner på låssidan. Det går däremot bra att göra den högre eller lägre.

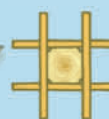
Grinden kan snickras av vanligt trä, men stolparna ska vara impregnerade.

En enkel grind

Grinden snickras av nio spjälor (B), som limmas och skruvas på de två spikreglarna (C) och snedsträvan (D). Grinden blir 105,5 cm bred och öppningen mellan stolparna 109,5 cm.

Du kan förstås göra din grind smalare. För varje spjälå du tar bort minskas bredden med 12 cm.

Markbrädorna (E) får stolparna (A) att stå stadigt.

Lätt och säkert: Sätt allt på plats på en gång

Det är egentligen otroligt hur mycket besvär man kan ha med att få två stolpar att stå lodrätt och med ett visst inbördes

Stolpar och grind
förenas med lister och
sätts samtidigt på plats.

Den enkla grinden
passar fint till både
gamla och nya villor.

avstånd – och därefter haka fast en grind så att den hamnar exakt mitt emellan stolparna.

Det är lika otroligt hur lätt det kan vara att slippa allt besvär: vi skruvar ihop de två stolparna och grinden och sätter allt på plats på en gång. Först när stolparna står stadigt tar vi bort de två hjälplisterna.

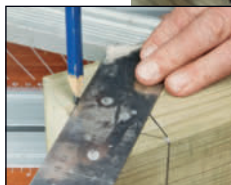
Lördag

Stolparna spetsas

Vi börjar med att spetsa stolparna. Inte nertill, som vi skulle göra om de skulle knackas ner i marken. Nej, vi spetsar dem upptill för att regnvatten lättare ska rinna bort från ändträet. Det kan förlänga stolparnas livslängd med åtskilliga år.

Ändträet suger nämligen vatten upp till 25–50 gånger snabbare än resten av stolpen, och spetsningen är ett billigt och enkelt sätt att hålla träet torrt.

Den andra änden (den i marken) ska inte bearbetas, för då skyddar impregneringen stolpen under längre tid.

47 mm från ovankanten
ritas ett streck hela vägen
runt stolpen och sedan
drar du streck ner till
linjen från ovankanten.

1 Stolparna (A) spetsas längst upp med fyra sågspår så att det skapas fyra trekantiga ytor med en lutning på 45 grader. Du ska rita ett streck hela vägen runt stolpen X mm från ovankanten där X är lika med halva stolpens tjocklek.

Markera mitten
på kanten och dra
streck från hörnen
till mittpunkten.

2 Även de två sista sågspåren markerar du. Det blir för besvärligt att såga exakt utan hjälpstreck.

TIPS: Om du har en kap- och geringssåg blir det lätt att kapa i 45 grader, men du bör ändå markera var du ska såga.

Klart på en helg

Lördag 11:00

Arbetet går snabbare med trallskruvar

Även om man bör förborra för skruvar för att inte riskera sprickbildning, så finns det skruvar som inte orsakar sprickor. De kallas populärt trallskruv, men ett mer korrekt namn är självborrande och självförsänkande skruvar. De är perfekta till detta projekt.

Lördag 13:00

”Det tar en liten stund extra att såga till både spjälor och regler så att de får fasade ovan- och undersidor, men det är det värt. Grinden håller mycket längre om regn- och smältvatten lätt rinner av från träet.”

Lördag 15:00

Ännu enklare med en specialsåg

Denna grind har så enkel konstruktion att du kan såga ut alla delar med fogsvans. Men arbetet går förstås snabbare – och är betydligt enklare – om du använder en cirkelsåg, ev. med sågskena. Har du en kap- och geringssåg, så går allt ännu lättare!

Spjälor och regler

Materialet till den klassiska grinden är något så vanligt som tryckimpregnerat, hyvlat trä. Spjälorna är här 22 mm, men de kan förstås vara något tunnare (och smalare) – det bestämmer du själv. Spikreglarna är en 28 mm terrassbräda som vi delar på längden, men du kanske hittar annat trä på din brädgård.

Spjälorna spetsas i den övre änden när vi geringssågar dem i såglåda, 45 grader från båda långsidorna.

2 Ett nytt sågspår från den andra långsidan ger oss automatiskt en spets på spjälorna. I stället för att försöka hitta mitten på varje bräda, utgår vi från ett streck tvärs över brädan och sågar sedan av den i 45 grader från båda sidorna.

4 Nu markerar vi för spjälorna på reglarna (C). Då slipper vi mäta när de ska monteras. Reglarna läggs vid sidan av varandra med den bredaste sidan uppåt (baksidan). Ett streck dras 9,5 cm från ena änden och sedan ett var 12:e cm.

1 Spjälorna (B) sågas till så att de får en spetsig topp. Spetsen är 6 cm hög och därför markerar vi en sågstart 6 cm från toppen. En geringslåda är till stor nytta. Spjälorna ska vara lite för långa och kapas senare. Därför gör vi dem 96 cm.

3 De två spikreglarna (C) sågas av en 28 x 120 mm bräda. Genom att klyva brädan på längden i en vinkel på cirka 15 grader skapar du två fasade kanter, som leder bort regn- och smältvatten. Nu är det bra med en cirkelsåg, men fogsvans duger.

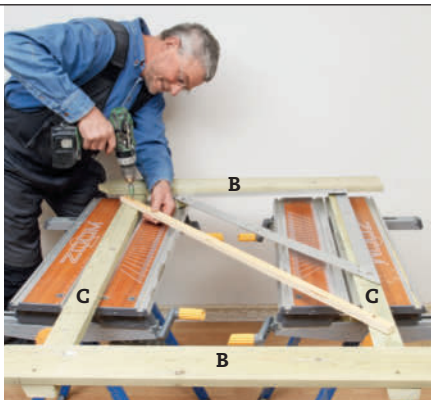
5 Nästa steg är att markera på spjälorna (B) för reglarna. Spjälorna spänns ihop med spetsarna på rak linje. Därefter dras ett streck 6 cm från spetsarnas bas och ett 73 cm från basen. Det är ovankanterna på de två reglarna.

Grinden sätts ihop

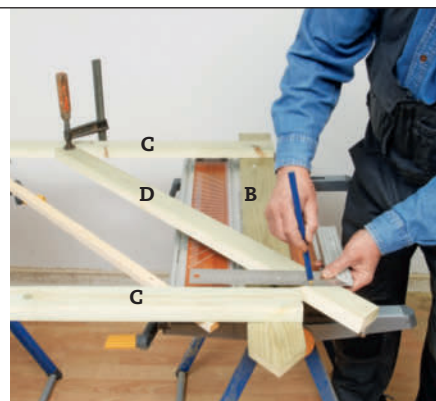
Nu är det dags att skruva ihop delarna till en grind. Vi börjar med de två yttersta spjälorna och fyller på undan för undan med de övriga.

Varje spjåla limmas innan den skruvas fast. Limmet har två funktioner: Dels förstärker det montaget, dels bildar det en tjockt skum som fyller igen skarven mellan spjåla och regel. Då kan det inte tränga in vatten där. Det i sin tur innebär lång livslängd och du behöver inte måla om så ofta om grinden inte blir fuktig.

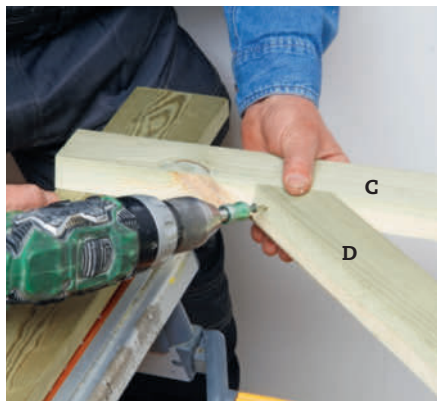
Kolla kortändarna på spjälorna och vänd dem sedan så att de stora årsringarna hamnar mot reglarna. Då hamnar ev. torksprickor närmast reglarna.

1 De yttersta spjälorna (B) limmas fast på reglarna (C) och låses med en skruv i varje regel. Justera de fyra delarna så att ramen blir vinkelrät och fixera den med en tillfälligt monterad snedsträva på samma sida som spjälorna.

2 Vänd grinden och såga av den riktiga snedsträvan (D) i 45 grader (med 15 graders gering) mot den nedre regeln (C). Vänd sedan snedsträvan, håll den som på bilden och markera var den ska sågas av i den andra änden.

3 Stryk lim på snedsträvans ändar (D) och sätt den så att den sitter lika långt in på de två reglarna (C). Fäst den med rostfria 5 x 60 mm skruvar. Nu kan du ta bort den tillfälligt monterade snedsträvan, så att resten av spjälorna kan fästas.

4 De återstående sju spjälorna (B) sätts fast med lim och två skruvar i varje regel och i snedsträvan. Montering går snabbt för du har ju redan markerat för placeringen av dem.

Det går bra att såga för hand, men det går snabbare med cirkelsåg som förs längs anhall.

5 Spjälorna kapas nertill. Dra ett streck tvärs över spjälorna 6 cm under den nedre regeln och såga av spjälorna. Tänk på att vinkla sågen cirka 15 grader bakåt (eller inåt), så att den främre sidan av spjälorna blir den längsta.

Gammaldags, galvaniserade grindbeslag

Vi tycker inte att det är nödvändigt med ett riktigt grindlås utan väljer ett av de allra enklaste stängningsbeslagen, en grindklinka av den typ som fästs på ena sidan av grinden. Nackdelen med en sådan är att den endast kan öppnas från en sida, men med en så låg grind som denna är det lätt att nå klinkan på insidan av grinden.

Det finns även andra grindklinkor, några är som denna galvaniserade, men nästan alla andra ska fästas på båda sidor av grinden. På ena sidan monteras ett handtag och på den andra en klinka. Montering kräver att du borrar hål genom grinden för handtagets axel.

Universalklinkan kan öppnas från båda sidor av grinden. Den enkla kan bara öppnas från ena sidan.

Ska det bli riktigt snyggt väljer du skruvar med kullrigt huvud.

6 Gångjärnen monteras på de två reglarna. Fixera dem med hjälp av tvingar och dra i skruvar i alla hål utom det yttersta. Borra upp det med 8 mm borrar, stick in en vagnsbult från framsidan och lås med mutter på insidan.

Klart på en helg

Söndag 09:00

”Det tar dig antagligen hela förmiddagen att sätta grind och stolpar på plats, och att måla allt trä tar ett ytterligare par timmar.”

Söndag 10:00

Jordborren gör snabbt lagom stora hål

Om jorden är något sånär lucker lönar det sig kanske att hyra en jordborr. Med en sådan får du snabbt ett par hål i marken, och om du vill fästa tvärreglar på stolparna, kan du gräva ut hålen med spade.

Söndag 11:00

Lägg jorden på en skiva

Lägg all uppgrävd jord på en skiva. Då blir det mycket lättare att skovla tillbaka jorden och att skyffla upp överskottet i en skottkärra. Och då skadar du inte gräsmattan.

Söndag 12:00

Ska träet oljas in tar det en extra arbetsdag

Eftersom vi använder tryckimpregnerat virke kan vi måla utan att stryka träet med olja. Om du använder vanligt hyvlat virke bör du olja in träet innan du målar och då ska det torka ett dygn innan du målar.

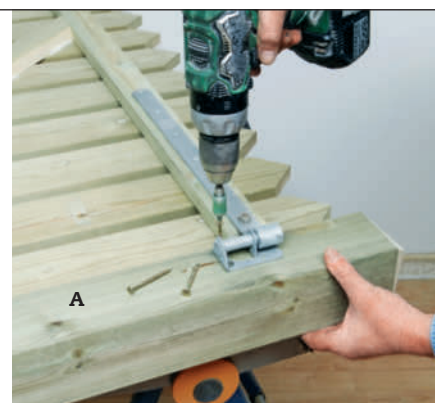
Söndag

Allt ska på plats

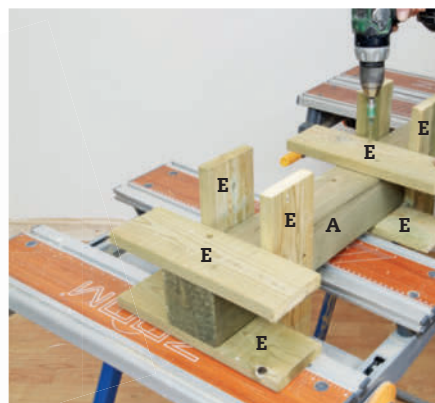
Innan vi gräver ner stolparna till grinden utnyttjar vi att grinden inte är en del av ett staket, utan sitter i en häck.

Vi sätter därför ihop grinden med stolparna – inte bara med hjälp av gångjärnen, utan också genom att skruva fast ett par hjälplister tvärs över både grind och stolpar. Det ger oss möjlighet att sätta ner båda stolparna på en gång och stampa fast jorden runt dem så att de står lodrätt. Men det bästa av allt är att vi vet att när allt är klart så passar grinden perfekt i öppningen.

Jorden är fast och grindstolparna står stadigt utan att gutas fast. Vi förstärker monteringen med ett par tvärgående regler på stolparna.

1 Grinden hakas fast på ena stolpen (A) med hakgångjärnen. Placera grinden 2 cm från stolpen och skruva fast hakdelen på stolpen med fyra 5 x 60 mm skruvar. För att de kraftiga skruvarna inte ska spräcka träet bör du förborra.

2 Tvärreglarna (E) fästs parvis på stolparna med lim och 5 x 60 mm skruvar. De nedersta sätts vid stolpens undre kant och de övre fästs en bit ner under marknivå, 70 cm från botten.

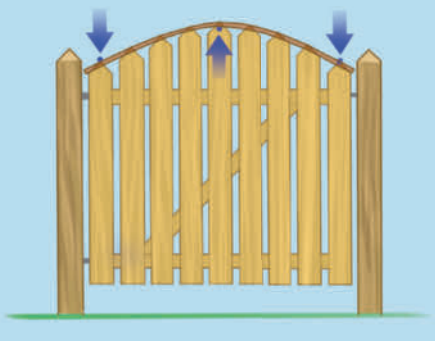
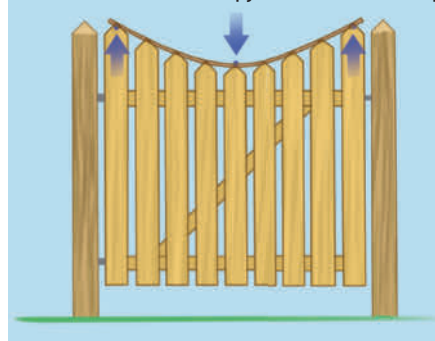
3 Nu skruvas alla delar ihop – eller rättare sagt: förenas med hjälp av två lister, som fästs både i de två stolparna och i de två spikreglarna. Därefter kan du lyfta stolpar och grind, ev. med en medhjälpare, och sätta allt på plats.

Snygga grindar med runda former

Det är inget som säger att spetsarna på spjälorna ska sitta på rak linje. Du kan variera utformningen – t.ex. med varannan spjåla

högre. Du kan också skapa en rund form genom att fästa en tunn, böjbar list på de två yttersta och den mittersta spjålan. Som du

ser på teckningen nedan kan du då variera formen på två sätt. Höjdskillnaden mellan spjälorna kan vara t.ex. 2 cm.

Grinden sätts ner

Med de två hjälplisterna fastskruvade mellan stolpar och grind kan du nu sätta alltsammans på plats på en gång. När stolparna har stuckits ner i hålen kan du fästa ett par snedsträvor från stolparna i marken, så att stolparna står stadigt medan du fyller tillbaka jorden i hålen.

Om du inte spikar eller skruvar fast tvärreglar på stolparna, utan i stället blandar upp jorden med torrbetong, så räcker det om du borrar hålen med jordborr (om jorden är tillräckligt lucker). Annars gräver du hålen på vanligt sätt, och till det kan du ha nytta av en smal spetsig spade och ett spett.

1 Gräv hålen, lyft grind med stolpar och sätt ner stolparna i hålen. Fyll på en del grovt grus och blanda med den jord du har grävt upp. Stampa jorden och justera grinden tills den står vågrätt.

2 Justera nu grinden tills stolparna står lodrätt och lås allt med ett par snedsträvor, som du fäster på ett par reglar som du först har spetsat och knackat ner i marken. Nu kan allt finjusteras.

” Arbetet underlättas naturligtvis om du använder maskiner som t.ex. en kap- och geringssåg, men som du har sett klarade vi arbetet med enkla och hededliga handverktyg.

3 Fyll på mera jord och blanda ev. med torrbetong och grovt grus. Stampa ordentligt med t.ex. en stör för var 10:e cm. Om jorden är mycket torr kan du fukta den lätt med vatten.

4 När du har tagit bort alla hjälplister och snedsträvor skruvas grindklinkan fast. Det är alltid bra att vänta till sist med detta jobb för grinden kan ju sjunka lite under arbetet.

Nu är det dags att måla grinden och stolparna. Vi har inte fyllt hålen helt och därför kan vi måla långt ner på stolparna. Till sist väntar vi på att häcken ska växa upp.